

Sygn. akt II S 408/18

POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny – Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Jarosław Tyrpa

Sędziowie: SO Magdalena Meroń – Pomarańska

SO Joanna Czernecka

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2019 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi M. S.

przy uczestnictwie Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie

o stwierdzenie naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Podgórze w Krakowie w sprawie o sygnaturze akt Dz.Kw.46816/18

postanawia:

1. stwierdzić, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Krakowa – Podgórze w Krakowie w sprawie o sygnaturze akt Dz.Kw.46816/18 doszło do naruszenia prawa skarżącego M. S. do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki;
2. przyznać skarżącemu od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie kwotę 2 000 zł (dwa tysiące) złotych;
3. w pozostałej części skargę oddalić;
4. zwrócić skarżącemu kwotę 200 zł (dwieście) uiszczoną tytułem opłaty od skargi.

SSO Magdalena Meroń – Pomarańska SSO Jarosław Tyrpa SSO Joanna Czernecka

UZASADNIENIE

Skarżący M. S. domagał się stwierdzenia przewlekłości postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Krakowa – Podgórze w Krakowie w sprawie o sygnaturze akt Dz.Kw.46816/18 o wpis hipoteki oraz przyznania odszkodowania w kwocie 20 000 zł. Skarżący wskazał, że pomimo złożenia wniosku o wpis w dniu 4 maja 2018 roku do chwili wniesienia skargi (przeszło 7 miesięcy) nie doszło do rozpoznania wniosku.

W odpowiedzi na skargę Skarb Państwa - Sąd Rejonowy dla Krakowa – Podgórze w Krakowie wniósł o oddalenie skargi, wyjaśniając, że rozpoznanie wniosku uzależnione było od uprzedniego rozpoznania dwóch innych wniosków o wpis ostrzeżenia i hipoteki, ponadto wskazał na sięgającą blisko 2000 liczbę spraw w referacie dokonującego wpisu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jednolity - Dz. U. z 2016 roku, poz. 1259 ze zm.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilosci, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (ust. 2).

Mając na względzie okoliczności sprawy nie sposób odeprzeć zarzutu skarżącego, że w sprawie Dz.Kw.46816/18 nastąpiła nieuzasadniona przewlekłość postępowania, na co wskazuje fakt, że wniosek o wpis hipoteki z dnia 4 maja 2018 roku został rozpoznany dopiero w dniu 19 stycznia 2019 roku, a zatem po upływie 8 miesięcy, przy czym w chwili wniesienia skargi nie był on rozpoznany, co uzasadnia merytoryczne rozpoznanie skargi. Tak długiego okresu nie sposób usprawiedliwiać koniecznością uprzedniego dokonania wcześniejszych wpisów ani brakami kadrowymi.

Co do tej pierwszej okoliczności, wpisy, które poprzedzały dokonanie wpisu skarżącego nie miały ani charakteru skomplikowanego ani nie wymagały dużego nakładu pracy, aby usprawiedliwiać tak długi okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy. Zapewne nierozpoznanie tych wpisów we wcześniejszym terminie łączy się z nadmiarem ilości spraw i obciążeniem orzekających, niemniej również i ta okoliczność nie może usprawiedliwiać tak znacznego okresu oczekiwania na wpis. O ile za oczywiste uznać należy, że takie obciążenie, na jakie wskazuje odpowiedź na skargę uniemożliwia dokonanie wpisu w rozsądnym terminie, to jednak wprowadzenie do polskiego porządku prawnego skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki było skutkiem przyjętych przez państwo polskie zobowiązań międzynarodowych i orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, który w wyroku z dnia 26 października 2000 roku w sprawie Kudła przeciwko Polsce (skarga nr 30210/96) stwierdził, że w krajowym porządku prawnym brak jest instrumentu prawnego zapewniającego skarżącemu dochodzenie prawa do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Obowiązek przestrzegania przyjętych zobowiązań międzynarodowych i zapewnienia obywatelom ochrony w celu ich dochodzenia spoczywa na państwie jako takim. Dlatego też obowiązek zorganizowania warunków należytego sprawowania władzy jurysdykcyjnej spoczywa na wszystkich jego władzach (organach). Nie można go odnosić tylko do organów władzy sądowniczej (wymiaru sprawiedliwości). Państwo ma więc obowiązek takiego zorganizowania warunków sprawowania władzy jurysdykcyjnej (w tym zapewnienia optymalnej obsady kadrowej), aby nie dochodziło do przewlekłości postępowania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2005 r., III SPP 34/05, OSNP 2005 nr 20, poz. 327 oraz z dnia 3 czerwca 2005 r., III SPP 109/05, OSNP 2006 nr 1-2, poz. 33). Stąd też podnoszone w odpowiedzi na skargę okoliczności nie mogą stanowić argumentu przemawiającego za oddaleniem skargi.

W świetle powyższego Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 1 sentencji na podstawie art. 12 ust. 2 powołanej ustawy, zgodnie z którym uwzględniając skargę, sąd stwierdza, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania.

Stosownie do treści art. 12 ust. 4 powołanej ustawy uwzględniając skargę, sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa, a w przypadku skargi na przewlekłość postępowania prowadzonego przez komornika - od komornika, sumę pieniężną w wysokości od 2000 do 20 000 złotych. Wysokość sumy pieniężnej, w granicach wskazanych w zdaniu pierwszym, wynosi nie mniej niż 500 złotych za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość postępowania. Sąd może przyznać sumę pieniężną wyższą niż 500 złotych za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, jeżeli sprawa ma szczególne znaczenie dla skarżącego, który swoją postawą nie przyczynił się w sposób zawiniony do wydłużenia czasu trwania postępowania. Na poczet tej sumy zalicza się kwoty przyznane już skarżącemu tytułem sumy pieniężnej w tej samej sprawie.

Żądana przez skarżącego kwota 20 000 zł jest nadmiernie wygórowana. W ocenie Sądu Okręgowego za odpowiednią należy uznać kwotę 2000 zł. Uwzględnia ona czas trwania przewlekłości i nieprzyczynienie się skarżącego w żaden sposób do jej powstania. Żądanie przyznania kwoty wyższej nie było uzasadnione. Nie można bowiem kwestionować konieczności wcześniejszego rozpoznania dwóch innych wniosków, zaś zabezpieczenie praw skarżącego nastąpiło już wcześniej poprzez ujawnienie wzmianki w księdze wieczystej o złożonym wniosku.

Sąd Okręgowy na podstawie art. 17 ust. 3 powołanej ustawy zwrócił skarżącemu kwotę 200 zł, stanowiącej uiszczoną opłatę od skargi.

SSO Magdalena Meroń – Pomarańska SSO Jarosław Tyrpa SSO Joanna Czernecka